

Türkmen kimdir?

Category: Kitapcy,Taryhy makalalar
написано kitapcy | 22 января, 2025
Türkmen kimdir? TÜRKMEN KİMDİR?

Türkmenler Orta Asya'da yerleşen bir Türk kavmidir. Türkmen adını MÖ. 11'nci yüzyıldan bu yana kullanmışlardır. Önce farsça olan toplu (Türkmanend) biçiminde kullanmışlardır. Bu şekilde de fars tarihçisi olan Jalgırdizi'nin kitabında yer almıştır. Ayrıca Ebu el-Fazıl el-Behkîy «oğuz» anlamına gelen Türk lafını tüm yazılarında kullanmıştır.

Orhun kitaplarında Monğolya'da oturmaya alışan oğuzlar'ın m.8'nci yüzyıl döneminde o yörelerde yaşadıkları yazılmıştır. Doğuda Türkmenleri anan ilk kişi ise Tungatin idi. Çin bilgini «tükümen» biçiminde Türkmenlerden bahsetmiştir. Tungatin rivayetinde şöyle söylüyor: «Tükümen sektek diyarı yani şimdiki diyarın diğer bir adıdır ve bu diyar hristiyanlar döneminin başlangıcında doğudan başlayıp m.10'ncu yüzyılında oğuzların ana yurdu olan siham ırmağının aşağı akımına kadar uzanmış. Ayrıca hers de alman bavyera bilginler akademi toplantısında buna işaret etmiştir. Türkmen arap coğrafya musanniflerine ait olan mukaddesi kitabında da Türkmen adı kayıt edilmiştir. Türkmen kelimesi kaşgarlı mahmut döneminden bu yana kullanılmıştır. Ayrıca farsça yaygın olan Türkmen'de yani Türk'e benzer deymi de ortaya çıkmıştır. Türkmenlerin Batı Asya'da yayılmasına dair bir bilgi istendiği zaman m.11nci yüzyılında meydana gelen olaylardan dolayı selçuk oğulları hakkında yazınlara bakabiliriz. Ayrıca şimdi Orta Asya'da yaşayan Türkler dikdörtgen başları ile bilinirlerdi. Nedeni de orta asya'da yaşayan iranlı hakları ile kaynaşmalarındandır. Doğulaşan (partulu) çin kaynaklarına dayanarak şöyle söylemiştir. Hazar denizden Çin sınırlarına kadar uzanan yerde üç Türk halkı bulunmaktadır.

A.El-Gaz: Hazar denizinden Sirdarya ırmağının orta akımına

kadar uzanan yerde yerleşmişlerdir.

B.El-Karluk: Yirmi gün yaya süresi Kırınağane'nin doğusuna düşen yerlerde yerleşmişlerdir.

C.El-Seğir: Oğuz otukas oğuzlar karluk topraklarının sınırlarından başlayıp Çin'e kadar uzanan yerlerde yerleşmişlerdir.

Yukarıdaki bilgilere dayanarak (el-Gaz ve Karluk) kabileleri, Hazar denizi civarındaki geniş yerlerden, şirdarya ırmağının akım ortalarından ve yirmi gün yaya süresi ile Kırnağa'nın doğusunda yaşayan insanlara Türkmen adı verilmiştir. Ebu Sait de söylüyor Türkmenler, Selçuk oğulları döneminde Rum'u fetih eden Türklerin büyük bir neslidir. Ekleyerek söylüyor, Mezopotamya ve Horasan'da yerleşip İslam'ı din bilen daha sonra Anadolu, Irak ve orta doğu devletlerine akım yapan Türkmenler, Oğuz Türkmenlerindendir. Türk dallarının en görgülü dalı olup tarihte en büyük imparatorluk sayılan Selçuk ve Osmanlı imparatorluğunu kurmuşlardır.

(www.eskimeyendostlar.net sitesinden alınmıştır)

turkmeclisi.com Taryhy makalalar